

Hur mår Österbotten? Ikäihmiset

Miten voi Pohjanmaa? Äldre befolkning

Vanhusneuvosto / äldrerådet 5.3.2025

Heidi Kotanen, sektordir. För äldre, sektorijohtaja ikäihmiset

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Huvudpunkter?

- Befolkningens åldersstruktur
- Äldre personers boende hemma
- Välmående, hälsa, funktionsförmåga
- Andvändning av hälsojänster
- utvecklingsområden

Pääkohdat

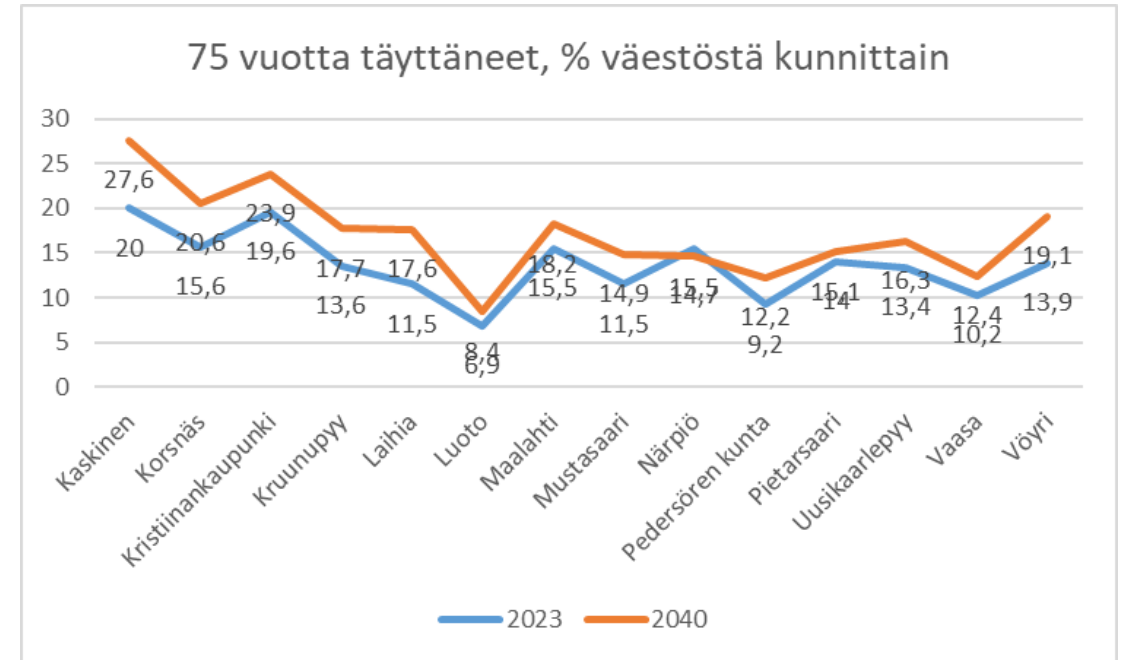
- Väestön ikärakenne
- Ikäihmisten kotona asuminen
- Hyvinvointi, terveystoimintakyky
- palveluiden käyttö
- kehittämiskohteet

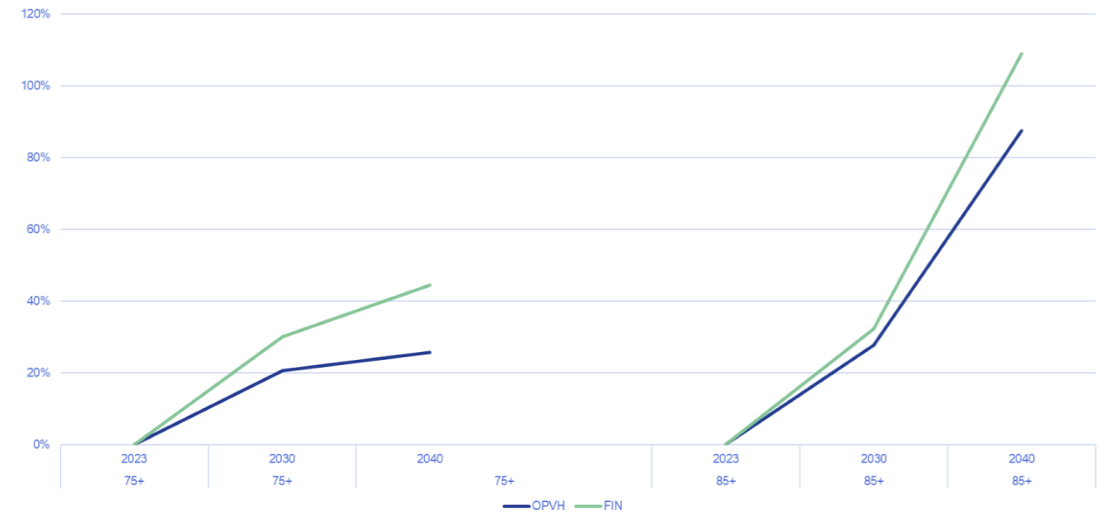
Åldrande befolkning ikäntyvä väestö

Väestöennuste (2024) /befolkningsprognos (2024)

- + 75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa 17 % vuoteen 2030 (+3641)
- +85 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa 19 % vuoteen 2030 (+1154)
- Huom! Vuonna 2020 ennusteen mukaan + 75 vuotta täyttäneiden määrän kasvu on ollut 33,5 %:ia
- Antalet personer över 75 år ökar med 17 % till 2030 (+3641)
- Antalet personer över 85 år ökar med 19 % till 2030 (+1154)
- Obs! Enligt prognosen från 2020 har antalet personer över 75 år ökat med 33,5 %

Procentuella förändringen av antalet personer över 75 år och 85 år (2023= utgångsläget)
Yli 75 ja 85-vuotiaiden henkilöiden määrän prosentuaalinen muutos (2023 = lähtötilanne)

Asuminen

- Ikääntyneiden yhteisöllisessä asuu harvempi +75 v. kuin muualla maassa (0,2 % /2023 vrt muu maa 0,6%)
- Harvempi 75+ asuu yksin vrt muu maa. (39,9 %/2023 vrt. Muu maa 45,3 %)
- Pohjanmaan ikäihmisistä +75 harvempi asuu kotona verrattuna muuhun Suomeen (91,8 %/2023 vrt. Muu maa 93 %)
- Ympäri vuorokautisessa palveluasumisessa asuu useampi yli 75 vuotta täyttänyt vr. Muu maa
- Keskimääräinen jonotusaika 2,4 kk asumispalveluihin (vrt. Sama ajankohta v. 2024: 2,7)

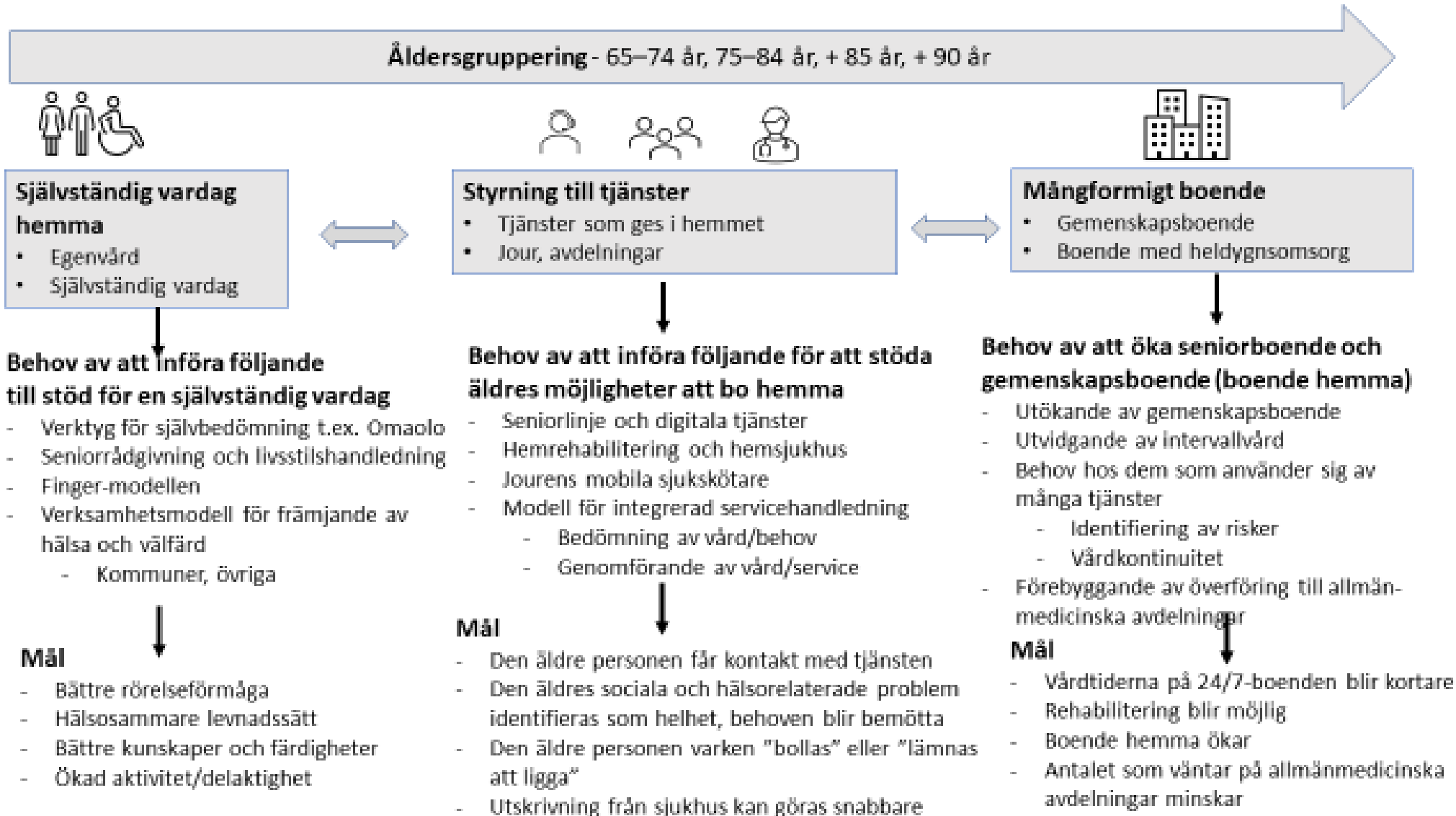

Boende

- Färre äldre över 75 år bor i gemenskapsboende i Österbotten än resten av landet (0,2 % /2023 jfr. resten av landet 0,6 %)
- Färre över 75 år bor ensam jämfört med resten av landet (39,9 %/2023 jfr. resten av landet 45,3 %)
- Färre äldre över 75 år bor hemma i Österbotten jämfört med resten av Finland (91,8 %/2023 jfr. resten av landet 93 %)
- Fler över 75 år bor i dygnet runt serviceboende jämfört med resten av landet
- Genomsnitt kötid är 2,4 månader till dygnet runt boende (år 2024: 2,7 månader)

Österbotten har det bättre ställt än landet i övrigt:

- *Fler upplever att deras livskvalitet är bättre*
- *Färre känner sig ensamma*
- *Färre upplever sin vardag som otrygg*
- *Fler upplever att deras hälsotillstånd är bättre och att deras psykiska belastning är mindre*
- *Andelen personer som inte får tillräckligt med hjälp är lägre*
- *Andelen personer som röker är färre liksom även andelen personer som överkonsumerar alkohol.*

Pohjanmaalla menee paremmin koko maahan verrattuna:

- Useampi kokee elämänlaadun parempana
- Itsensä yksinäiseksi tuntevia on vähemmän
- Päivittäisen elämänsä turvattomaksi kokevia on vähemmän
- Useampi kokee terveydentilan parempana ja psyykkisen kuormittuneisuuden vähäisempänä
- Apua riittämättömästi saavien osuus on pienempi
- Tupakoivien osuus on pienempi kuten myös alkoholia liikakäyttävien osuus

Österbotten har utmaningar i jämförelse med landet i övrigt:

- *Personer som fyllt 65 år och 75 år i Österbotten har oftare svårt att gå en sträcka på 500 meter*
- *Vårdperioder i anslutning till fallolyckor bland personer som fyllt 65 år / 10 000 personer i samma ålder*
- *Personer som fyllt 75 år upplever oftare att de har svårigheter att ta hand om sig själva*
- *Andelen (75+) som upplever sitt minne som dåligt är lågt men i jämförelse med den nationella nivån något högre*

Pohjanmaalla on haasteita koko maahan verrattuna:

- 500 metrin matkan käveleminen on useammin vaikeaa Pohjanmaan 65 ja 75 vuotta täyttäneillä
- Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot + 65 täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä
- Yli 75 vuotta täyttäneillä on useammin kokemus siitä, että itsensä huolehtimisessa on vaikeuksia
- Muistinsa huonoksi kokevien osuus (75+) on alhainen mutta kansalliseen tasoon verrattuna hieman korkeampi

Användning av tjänster

- Färre akutbesök för personer över 75 år jämfört med resten av landet.
- Andelen sjukhusvistelser som börjar som akutfall för personer över 75 år som är klienter inom hemvården är högre jämfört med nationell nivå 2023 (22,1 % / 21,3 %).
- Användningen av digitala tjänster är lägre för personer över 75 år jämfört med nationell nivå (2022) (9,2 % / 12,5 %).
- Andelen personer som får närståendevård har minskat.
- Antalet klienter, som har över 90 besök / mån har ökat.

Palveluiden käyttö

- Päivystyskäyntejä on vähemmän + 75 vuotta täyttäneillä vrt. Muu maa
- Päivystyksenä alkaneet sairaalajaksot + 75 kotihoidon asiakkailta on kansalliseen tasoon verrattuna korkeampi 2023 (22,1 % / 21,3 %)
- Digipalveluiden käyttö on vähäisempää + 75 vuotta vrt. Kansalliseen tasoon (2022) (9,2 % / 12,5 %)
- Omaishoidon tuen hoidettavien osuus on laskenut.
- Kotihoidon yli 90 käyntiä kk:ssa asiakkaiden määrä on kasvanut

Förändringar

- Förändringar jämfört med fjolårets rapport syns statistiken för följande områden:
 - *Andelen personer över 65 år som får otillräcklig hjälp har ökat.*
 - *Andelen personer över 75 år som upplever psykisk belastning har minskat*

Muutokset

- Muutos edellisvuoden raporttiin verrattuna näkyy tilastoissa seuraavien osalta:
 - *Apua riittämättömästi saavien 65-vuotta täyttäneiden osuudessa, joka on kasvanut*
 - *Psyykkisesti kuormittuneiden osuus laskee 75-vuotta täyttäneiden ryhmässä*

Positiva ändringarna i statistik gemfört åren 2020 och 2022

- Hur mår Österbotten rapporten 2022 statistik baserar sig på år 2020 och årets rapports statistik är från år 2022.
- Vid jämförelse av statistik kan man främst se en förbättring i nyckeltal.
- Andelen som upplever sin vardag som osäker har minskat och ligger nu under landets genomsnitt.
- Även andelen som känner sig ensam har minskat och är nu under landets genomsnitt.
- En motsvarande utveckling har skett även när det gäller andelen överviktiga (BMI över 30) bland personer som är 65 år eller äldre.

Positiiviset muutokset tilastoissa vuosien 2020 ja 2022 välillä

- Vuoden 2022 Miten voi Pohjanmaa raportin sotkanet tilastot ovat vuodelta 2020 ja tämän vuoden tilastot pääosin vuodelta 2022.
- Tilastoja vertailtaessa on havaittavissa pääosin parantumista tunnusluvussa.
- Päivittäisen elämänsä turvattomaksi kokeneiden osuus on laskenut ja laskenut myös alle maan keskitason.
- Samoin itsensä yksinäiseksi tuntevien osuus on laskenut ja laskenut myös alle maan keskitason.
- Vastaava kehitys on tapahtunut myös lihaviin osuudessa (BMI yli 30), 65 vuotta täyttäneet.

Utvecklingsområdet

- Olika boendeformer
- Stöda hemmaboende
- Förebyggande åtgärder i alla tjänster (t.ex. Finger)
- Stöda färdigheter att använda digitala tjänster
- Vård- och serviceprocessernas smidighet och äldre personers delaktighet

Kehittämiskohteet

- Erilaiset asumismuodot
- Kotona asumisen tukeminen
- Ennaltaehkäisevät toimintatavat kaikissa palveluissa (tse. Finger)
- Tukea digitaalisten palveluiden käyttöä
- Hoito- ja palveluprosessien sujuvuus ja ikäihmisten osallistaminen

